

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van Prof. Dr K. SCHILDER, Kampen.

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; N. Baas, Amsterdam; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr H. Bergema, Karoëni; Dr F. A. den Boeft, Rotterdam; Dr E. T. v. d. Born, Heemstede; Mr A. Bouman, Rotterdam; Ir B. ter Brugge, Almelo; Dr K. J. Cremer, Kampen; Mevr. W. Cremer—de Vries, Kampen; Dr R. J. Dam, Kampen; Dr A. C. Drogendijk, Dordrecht; Dr D. v. Dijk, Groningen; Drs D. J. Galle, Kampen; Mevr. G. Gilhuis—Smitskamp, Mijdrecht; Dr J. H. Hagenbeek, Zwolle; Dr J. van Herksen, Ermelo; Dr B. Holwerda, Amersfoort; A. Jans, Biggkerke; Dr P. Jasperse, Leiden; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr J. L. Koole, Vreeland; Dr E. D. Kraan, Vlaardingen; A. Kuiper, Utrecht; Dr J. v. d. Linden, Poerworedjo; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Mevr. C. E. Th. Luijkemaar Francken-Schreuder, Rotterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr H. Mulder, Deventer; Dr S. J. Popma, A'foort; Dr A. Ringma, Ermelo; P. J. Risseuw, 's-Hage; C. Rijnsdorp, R'dam; A. Schilder, 's-Gravenhage; Dr G. K. Schoep, 's-Gravenhage; Dr R. Schippers, Wanswerd; Dr J. Smelik, 's-Gravenhage; Dr H. Smilde, Groningen; Drs H. Smitskamp, 's-Gravenhage; Dr N. Streefkerk, Wollega; Dr Stroom, Bussum; J. Strikwerda, Zeist; Prof. Dr C. van Til, Philadelphia Pa.; Dr C. Veenhof, Haarlem; Drs M. B. v. 't Veer, Groningen; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr M. Vreugdenhil, Meliskerke; Dr F. de Vries, 's-Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr H. J. Westerink, Leiden; Dr D. K. Wielenga, Capelle a. d. IJssel; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage; Dr S. U. Zuidema, Solo.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan:
Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 101, Kampen.

Drukkers-Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V., Goes.
Telefoon No. 2424 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f2.50 per halfjaar bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f7.50 en voor Ned.-Indië f6.— per jaar.
Advertentiën: 25 ct. per regel. — Loose nummers f0.15.

INHOUD: Uit de Schrift: De ergenis der Evangelieprediking, Matth. 11:6. — Kerkelijk leven: Indrukken der generale synode, IV. Kerk en wetenschap, hier en ginds. De kleine Catechismus van Zacharias Ursinus, XVII. — Geestelijke adviezen: Leven bij het Woord. — Even parkeer: Bij ons in Noord-Holland. — Perschoon. — Kerknieuws: Generale Synode der Geref. Kerken. Theologische School te Kampen. Verklaring. — Inhoud 19e jaargang. — Bijlage: Heidelb. Catechismus blz. 241—248.

UIT DE SCHRIFT

De ergenis der Evangelieprediking.

„En zalig is hij, die aan Mij niet zal gegerd worden”. Matth. 11:6.

Het bericht aangaande „de twijfel van Johannes den Dooper” heeft bij wie het lezen, vele vragen doen opkomen. Vooral twee dingen waren het, die men moeilijk begripen kon: dat Johannes zoo kon twifelen; en dan voorts: dat Jezus daarop dit antwoord gaf. Zoo is men er vaak toe gekomen, om of het feit van Johannes' twijfel te loochenen, of de betekenissen van Jezus' antwoord voorbij te zien. De toepassing, dat wij ook zoo dikwijls twifelen als Johannes, doch ook als hij daarmee tot Jezus dienen te gaan, was het noodwendig gevolg.

Men kent het verhaal. Johannes is gearresteerd, en weet nog niet, wat het einde zal zijn. Hij is wel zeer veel „minder” geworden. Doch hij heeft het verdragen, omdat hij geloofde, dat Jezus zou „wassen”.

Een hevigen schok ontvangt dat geloof eerst, als zijn discipelen hun meester verslag uitbrengen over de werkmethode van Jezus. Lucas en Mattheüs geven een eensluidende verklaring inzake de oorzaken van zijn twijfel. Hij hoorde „de werken van Christus”. Lucas concreetiseert dat nog, door de opmerking, dat zijn discipelen hem boodschappen „van al deze dingen”. Bedoeld kunnen slechts zijn: de bergrede (Luc. 6), de genezing van den knecht van den hoofdmans, de opwekking van den jongeling te Nain (Luc. 7).

Dus heeft dit Johannes doen twifelen: de blinden zien, de kreupelen wandelen; de melaatschen worden gereinigd en de dooven hooren; de dooden worden opgewekt, en den armen wordt het Evangelie verkondigd. Het is geweest om de woorden der bergrede, en om Christus' werken in den stijl der bergrede.

Nu moeten we evenwel de vraag stellen, in hoever Johannes werd geschokt in zijn geloof. Twijfelde hij ten aanzien van eigen zaligheid? Geen oogenblik. Ook al was dit probleem hem niet opgelost geworden, Johannes zou zijn heengegaan, verwachende de vertroosting Israëls. Evenmin had hij moeite met de vraag, of de Schrift wel waarlijk was het Woord van God. Zelfs kan men niet zeggen, dat Johannes absoluut aan Jezus heeft getwijfeld. Het stond alleen voor hem niet meer vast, of Jezus was „Degene, die komen zou”. Maar hij gaat met die vraag tot Jezus, en bewijst daarin, dat hij hem nog wel houdt voor een groot profeet. Zijn twijfel is dus heel scherp bepaald: het is twijfel aan het messiaschap van Jezus.

De vraagstelling van Johannes is dus deze: zijt gij slechts profeet, of het einde der profeten? Zijt gij degene die komen zou, of moeten we in u slechts een voorlooper zien, en wachten op een anderen Messias?

Nu wordt de formulering van Mattheüs zoo onnoemelijk fijn: de werken van den Christus (11) doen Johannes juist twifelen, of Jezus wel is de Christus (11).

Dat die twijfel bij Johannes rijzen kon, valt licht te begrijpen. Want in Johannes' prediking van den komenden Christus was een zeer wezenlijk element geweest, dat het nu heel gevaarlijk werd. Tegenover de optimistische verwachtingen van heel het volk, dat de komst van den Messias slechts beteekenen kon de redding van Israël en den ondergang der heidenen, had hij zeer nadrukkelijk gesteld, dat de Messias gevaarlijk zou zijn voor Israël ook. De Christus zou niet de tegenstelling Israël-wereld op de spits drijven, maar binnen Israël het kaf aanwijzen en scheiden van het koren. De dag van den Messias beteekent niet, dat alle boomen in den hof van Jahwéh pronken; die belofte is er alleen voor de gezonde boomen. Johannes heeft Jezus aangekondigd als den Binger der crisis in Israël. Vandaar dan ook, dat de emblemen van den Christus naar Johannes zouden zijn de wan en de bijl.

Maar nu is Jezus dan zijn werk begonnen; en het valt Johannes zoo tegen. Jezus preekt zoo weinig „onderscheidenlijk”; hij brengt aan allen het evangelie en noodigt hen allen tot zijn rust. En hij geneest massaal de zieken, en wekt algemeen de dooden op.

Het kaf ook ziet zich het Evangelie verkondigd; en de zieke boomen ook zijn voorwerp van Jezus' evangelische wonderen. Geen boom is nog krakend gevallen; en evenmin kwam het tot separatie van het kaf.

Nu begint Johannes te twifelen: Kan deze de Messias zijn? Maar de wan laat hij rusten; en de bijl blijft opgeborgen. Van de crisis in Israël wordt niets openbaar. En toch is die crisis wezenlijk voor den Messias!

Wel heel wonderlijk was het antwoord, dat Johannes gegeven werd. „In die ure genas hij er velen van ziekten en kwalen, en booze geesten, en vele blinden gaf hij het gezicht”. Johannes' deputaten konden het nooit ongelukkiger treffen. Want als ze straks nu opnieuw rapport uitbrengen, dan zullen ze het weer moeten zeggen: Hij werkt nog precies als vroeger; ze worden allen genezen; het is alles evangelieprediking, en evangeliewerk. Uw raadsel is nog niet opgelost. En het schijnt wel, dat Jezus met uw problemen den spot drijft: hij liet ons u zeggen: de blinden worden ziende, de kreupelen wandelen, de melaatschen worden gereinigd, de dooven hooren; den armen wordt het Evangelie verkondigd. Uw vraag is zijn antwoord. Terwijl gij een antwoord vraagt, hoe dat alles nu strookt met het wezen van den Messias, nader gespecificeerd: hoe de genezing van blinden, dooven, melaatschen, kreupelen, „armen van geest” nu het werk kan zijn van iemand, die zich als Messias aandient en aandienen laat, daar laat hij, even gedetailleerd, uw problemen u retourneren: boodschapt Johannes al die werken, die hem doen twifelen.

Waarom heeft Jezus dit gedaan? Men heeft gezegd: Jezus wilde Johannes in herinnering brengen, dat dit alles van Hem gesproken was door den profeet Jesaja, die dit alles van den Messias had voorspeld, waarom Hij dan nu ook Johannes met citaten uit Jesaja bevredigen kan.

Maar als Jezus Johannes wilde wijzen op Jesaja, waarom zegt Hij dat dan niet duidelijk: „Dit is het, wat gesproken is door den profeet Jesaja”? Een dergelijke formule zou dan veel praktischer zijn geweest. Bovendien is dan niet duidelijk, waarom Johannes zoo'n gespecificeerd verslag moest hebben van Jezus' werken. En vooral: eigenlijk is dan Johannes' probleem in het minst niet opgelost; het is slechts verschoven. Het conflict tusschen Johannes' prediking en Jezus' werkmethode is dan slechts verdiept tot een conflict tusschen Johannes' woord en Jesaja's profetie. Maar een conflict is het gebleven.

De oplossing ligt evenwel in Jezus' laatste woord.

Johannes vroeg: gij werkt zoo louter evangelisch; en gij preekt niet onderscheidenlijk. Brengt Gij zoo de crisis wel?

Jezus antwoordt: ik werk puur evangelisch; ik verkondig aan alle armen het Evangelie. Maar hoor nu, Johannes: zalig is metterdaad hij, die aan Mij, terwijl ik aldus werk, niet geërgerd wordt.

Johannes zuchtte: het gericht blijft uit. Maar Jezus antwoordt: ik heb pas een preek gehouden; dus is het gericht bezig te komen. Want de preek brengt de crisis.

Johannes moppert: zooveel zieken genezen, zooveel dooden tot het leven teruggebracht; waar is nu de ernst en het gevaar van den Messias? Maar Jezus bezweert hem en ons: Zooveel zieken genezen —, in diezelfde mate is de ernst en het gevaar toegenomen. Elke preek en elk wonder brengt met huiveringwekkenden ernst de scheiding, waarvan gij gesproken hebt. De boomen in Israël vallen onhoorbaar; en het kaf verstuift onmerkbaar. Onder het Oude Testament vielen de zieke boomen met donderend geraas; en de vlam, die het kaf verteerde, sloeg hoog uit. Maar nu de Messias gekomen is, nu brengt Hij het gericht mee; en het is onder Hem zoo ontzettend gevaarlijk; want niemand merkt nu het gevaar aan uiterlijke dingen.

Waar blijft het wereldgericht? Het is alreede in de wereld. Want den armen wordt nu overal het evangelie verkondigd. De prediking zelf is de wan.

Hoe zit het met het „onderscheidenlijk preeken”? Moet de dominee de gemeente indeelen in groepen, en dan elk deel apart en onderscheidenlijk aanspreken? Laat hij het evangelie toch prediken aan allen! Dan zwaait hij vanzelf de bijl van Christus; dan alleen! Wee den prediker, die scheuren veronderstelt, en het tekstwoord slechts brengt tot het ene deel. Hij bringe het tot allen; daardoor zal Christus scheuren maken! Dat laatste maakt de preek duizendmaal gevaarlijker.

Wij moeten het allen weten: bijl en wan, ze zijn emblemen van den dienst des Woords.

De ergenis ligt in het Evangelie zelf!

A. B. H.

KERKELUK LEVEN

Indrukken van de Generale Synode. (IV.)

Evangelisatie onder studenten.

De evangelisatie onder studenten kwam verleden week aan de orde. Een der commissies had over deze aangelegenheid een breed rapport ingediend, waarvan dit de conclusies waren:

De Synode besluitte:

- thans geen maatregelen te nemen, welke kunnen leiden tot het heroepen van een dienaar des Woords voor de evangelisatie onder studenten;
- hij de kerken, niet alleen in academiesteden, maar ook elders, er op aan te dringen, dat zij volle herderlijke zorg wijden aan de studenten in hun midden, die door Doop of belijdenis tot de Gereformeerde Kerken behooren;
- de Kerken, in academiesteden en elders, er toe op te wekken, dat zij bij het werk der evangelisatie de studeerende en gestudeerde personen niet verwaarloosen, maar ernstig zoeken naar middelen en wegen, om ook hen in aanraking te brengen met het evangelie.

Begrijpelijkwijze werd eenige teleurstelling openbaar omtrent den negatieven inhoud van het rapport. Van meer dan één zijde, vooral door ds Hagen, werd